

Tajnički izvještaj HBSD-a za 2015. godinu

PROJEKTI

- Biospeleološka istraživanja Židovskih jama – NATURA 2000 područje u Općini Gornja Stubica - radionica, financijer Općina Gornja Stubica i JU Zagorje, voditelj Tamara Čuković
- Monitoring šišmiša u špilji Veternica na području PP medvednica, financijer JU PP Medvednica, voditelj Petra Žvorc
- Speleoronilačka i biospeleološka istraživanja anhidralnih jama na području NP Kornati, financijer JU NP Kornati, voditelj Branko Jalžić
- Priprema za uspostavu upravljanja Natura 2000 mrežom – definiranje ciljeva za očuvanje ciljnih vrsta i stanišnih tipova u području ekološke mreže - kartiranje i praćenje stanja vrste *Leptodirus hochenwartii* u speleološkim objektima alpske biogeografske regije, financijer Državni zavod za zaštitu prirode, voditelj Tvrtko Dražina
- Speleološka i biospeleološka istraživanja špilja i jama na otoku Mljetu, financijer JU NP Mljet, voditelji Tamara Čuković i Tamara Mihoci
- Priprema tekstova, fotografija i grafičkih priloga za izradu monografije, financijer JU NP Mljet, voditelji Tamara Čuković i Tamara Mihoci
- Zaštita podzemne faune i tipskih špiljskih lokaliteta izradom Atlasa špiljskih tipskih lokaliteta faune Republike Hrvatske – III. Faza, financijer FZOEU, voditelji Branko Jalžić i Petra Kutleša
- Monitoring (praćenje stanja) šišmiša u Nacionalnom parku Plitvička jezera, financijer JU NP Plitvička jezera, voditelj projekta Marina Kipson
- Vodni režim i zaštita voda u špiljama i jamama Šibensko-kninske županije, financijer Hrvatske vode, voditelj Petra Kutleša
- Istraživanje faune šišmiša u špilji Vrlovka i prijedlog njihovog trajnog monitoringa, financijer JU Natura viva, voditelj Marina Kipson

- Istraživanje podzemne faune beskralješnjaka Šibensko-kninske županije u svrhu razvoja metodologije monitoringa, financijeri JU NP Krka i JU Priroda Šibensko-kninske županije , voditelj Kazimir Miculinić
- Biospeleološki monitoring triju specifičnih speleoloških objekata na području NP Krka, financijer JU NP Krka, voditelj Kazimir Miculinić

SURADNJA NA PROJEKTIMA

- Evolucija genoma podzemnih životinja, voditelj projekta Martina Pavlek- suradnja s Institutom Ruđer Bošković, financijer Europski socijalni fond
- Izrada Osnovnih speleoloških zapisnika za određene speleološke objekte u svrhu Katastra speleoloških objekata Republike Hrvatske, financijer Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, voditelj Marko Lukić

POPIS ODABRANIH ISTRAŽIVANJA

- Tounjčica i Kuštovka (15.11.2015.) – sudjelovali: Mateja Jagić, Kristijan Cindrić
- Vilina špilja (10. mj. 2015.) – sudjelovao: Hrvoje Cvitanović
- Biokovo (3.11. - 7.11.2015.) – sudjelovao: Hrvoje Cvitanović
- Jopićeve špilje (4.mj., 5.mj., 10.mj.2015.) – sudjelovali: Hrvoje Cvitanović i Tin Rožman
- Punar u Luci (30.07. – 05.08.2015) – sudjelovali: Ana Komerički, Marijan Marović, Domagoj Tomašković
- Cerovačke špilje (05.-09.08.2015.) – sudjelovali: Ana Komerički, Marijan Marović
- Crnopac (10.-14.08.2015.) – sudjelovali: Ana Komerički, Marijan Marović
- Meduza (01.08.2015. do 09.08.2015. u organizaciji SK i SO HPD Željezničar) – sudjelovali: Branko Jalžić i Martina Pavlek
- Izvor Ričine (Pazarište) (24.07.2015. u organizaciji Hyle) – sudjelovao: Branko Jalžić

- Metković (07.-13.02.2015.) istraživanje novih jama - sudjelovali: Markica Vuica, Alen Kirin i Branko Jalžić
- Markova jama, Tar (27.-29.02.2015. u organizaciji Hyle) - Branko Jalžić
- Pazinska jama (14.04.2015.) – sudjelovali: Vedran Jalžić i Branko Jalžić
- Izvor Gradole, Vižinada, (14.04.2015.) - Branko Jalžić
- Quercy, Francuska (17.-24.04.2015.) – sakupljanje i fotografiranje špiljske faune. – sudjelovao: Marko Lukić
- Rudnici i špilje Visa,(23.-28.04.2015.) obrađena 4 nova rudnika – sudjelovao: Branko Jalžić
- Vjetrenica, Žira i Provalija, Popovo polje, (08.-10.05.2015.) - sudjelovao: Branko Jalžić
- Špilja Dana, Ledenica i Velika Gajna, Mosor (05.-07.06.2015) – sudjelovao: Branko Jalžić.
- Bosna istraživanje Congerie, (09.-14.06. 2015.) - sudjelovali: Helena Bilandžija, Teo Delić i Branko Jalžić
- Jujnovića špilja, Spila 2, Pukotina u tunelu, Ploče, Jamica u docima, Desne, Bežurova jama, Čekrk jama i Jama u Predolcu, 16.-18.06. 2015. - sudjelovao: Branko Jalžić
- Vjetrenica, ponor Provala, jama Perača, Popovo polje (01.-07.07. 2015.) – sudjelovao: Branko Jalžić
- Popovo polje, Mokro polje, potraga za Congeriom, (17.-20.07.2015.) - Branko Jalžić
- Antića špilja, Dabarsko polje (u organizaciji Hyle) - sudjelovao: Branko Jalžić
- Ponor Štirovača (31.07. 2015.), Pećina Čakovac, Mlakva, (02.08. 2015.), Prva Poštena, Plana (u organizaciji SKUS, Speleo 8, 05.08.2015.), Jama Mag, o. Rab, (06.08.2015.) – sudjelovao: Branko Jalžić
- Izvor Čikole (22.08. 2015.) - Branko Jalžić
- Ekspedicija Ponor Kovači – Izvor Ričine 2015 (26.08.2015.-30.08.2015) u organizaciji speleološkog društva „Mijatovi Dvori,, iz Tomislavgrada – sudjelovao: Branko Jalžić

- Ponor Jasen (04.09.2015.) - Branko Jalžić
- Markov ponor (18.09.2015.) – Branko Jalžić
- Pazinska jama (14.04.2015.) – sudjelovali: Vedran Jalžić i Branko Jalžić
- Pavlovica (Žumberak) (4.-5.12.2015.) – u organizaciji Čistog podzemlja čišćenje jame, sudjelovali: Vedran Sudar i Nikolina Kuharić
- Cerovačke špilje (19. i 20. 12.2015.) – sudjelovali: Tin Rožman, Jana Bedek, Hrvoje Cvitanović, Domagoj Tomašković
- Špilja Karišnica (4.7. i 5. 7. 2015.) - Tvrtko Dražina posjetio špilju
- Markov ponor (12.7.2015.) - Domagoj Tomašković, Petra Kutleša i Tvrtko Dražina
- PP Papuk (10.-17.5.2015.) – Jelena Jakupić, Lana Kekelj i Kristijan Cindrić, inventarizacija objekata u sklopu BIUS terena
- PP Papuk (9.-16.8.2015.) – Nikolina Kuharić i Mateja Jagić, inventarizacija objekata u sklopu BIUS terena
- Jama Lokvarka, Lokve (29.11.2015.) – Dino Grozić i Kristijan Cindrić, posjet objektu i video dokumentacija

SUDJELOVANJA NA ZNANSTVENIM I STRUČNIM SKUPOVIM I KONGRESIMA

- Branko Jalžić sudjelovao na kongresu 3rd International Symposium on "Anchialine Ecosystems", Merida, Mexico, 9.11.-13.11.2015., Petra Kovač Konrad je održala predavanje The anchialine caves in the Kornati National Park (autori Petra Kovač Konrad, Petra Kutleša i Branko Jalžić)
- Martina Pavlek sudjelovala na 29. Europskom arahnološkom kongresu (29th European Congress of Arachnology) u Brnu, Republika Češka, 23.-30.8.2015.
-predavanje: Luka Katušić, Roman Ozimec, Martina Pavlek, Marija Majer, Mihael Drakšić, Anđela Ćukušić & Ena Kolundžić: An overview on the Croatian spider fauna. 29. Europski arahnološki kongres, Brno, Republika Češka, 23.-30.8.2015.

- Marko Lukić i Martina Pavlek sudjelovali na Iberskom biospeleološkom kongresu na Mallorci (IV Encuentro Ibérico de Biología Subterránea), Soller, Mallorca, 25.9.-28.9.2015.
- poster: M. Lukić: The puzzling distribution of *Heteromurus (Verhoeffiella) absoloni* Ksebeman, 1938 (Collembola: Entomobryidae: Heteromurinae) resolved " by Marko Lukić, David Porco, Anne Bedos, Louis Deharveng. IV Encuentro Ibérico de Biología Subterránea, Soller, Mallorca, 25.9.-28.9.2015.
- Znanstveno-stručni skup "Vizija i izazovi upravljanja zaštićenim područjima prirode u RH: aktivna zaštita i održivo upravljanje u Nacionalnom parku 'Krka", 28. rujna – 3. listopada 2015., Šibenik. – predavanja:
Komerički, A.: Fauna striga (Chilopoda) speleoloških objekata šireg područja NP Krka
Miculinić, K.: Špiljska fauna NP Krka
Miculinić, K., Marguš, D.: Primjena rezultata istraživanja speleoloških objekata u NP Krka
Lukić, M.: Špiljski skokuni (Collembola) šireg područja NP Krka
Pavlek, M.: Špiljski pauci NP Krka i okolice
Kovač Konrad, P., Buzjak, N., Jelić, D., Jalžić, V., Jalžić, B.: Speleološka, speleoronilačka i biospeleološka istraživanja špilje Miljacke II
Hamidović, D., Kipson, M., Fressel, N., Presetnik, P., Corben, C., Puechmille, S., Glover, A., Barlow, K., Schofield, H., Rnjak, D., 2015: Pregled stanja istraženosti faune šišmiša šireg područja Nacionalnog parka „krka“
- Helena Bilandžija sudjelovala s predavanjem na SICB (The Society for Integrative and Comparative Biology) Annual Meeting 2015, January 3-7, 2015, West Palm Beach, Florida, USA
- predavanje: Helena Bilandžija and William R. Jeffery: Evolution of Albinism in Caves. SICB Annual Meeting 2015, January 3-7, 2015, West Palm Beach, Florida, USA
- Helena Bilandžija sudjelovala s predavanjem i posterom na NSS (National Speleological Society) Convention (tzv. Skup speleologa SAD-a), July 13-17, 2015, Waynesville, Missouri, USA
– poster: Lindsey Martin, Helena Bilandžija, William Jeffery: Anesthesia Tolerance in Cave Adapted and Surface Conspecific Populations of *Astyanax mexicanus*. NSS Convention, July 13-17, 2015, Waynesville, Missouri, USA
- predavanje: Helena Bilandžija, William R. Jeffery: The loss of pigmentation in cave animals. NSS Convention, July 13-17, 2015, Waynesville, Missouri, USA
- Helena Bilandžija sudjelovala s predavanjem na Fourth *Astyanax* International Meeting, October 26-28, 2015, Querétaro, Mexico

– predavanje: Helena Bilandžija, Mara Laslo, Daniel Fong, William Jeffery: Albinism and the Conservation of Pigment cells in Cave Animals. Astyanax International Meeting, October 26-28, 2015, Querétaro, Mexico

- Petra Bregović sudjelovala na 17th European Carabidologist Meeting, Learning about carabid habits and habitats – a continuous process in a continuously changing environment. 20-25. September 2015, Primošten, Croatia.

-predavanje: Petra Bregović, Maja Zgmajster: Differences and similarities in drivers of species richness between subterranean Carabidae and Cholevidae in the Dinarides (SE Europe). 17th European Carabidologist Meeting, Learning about carabid habits and habitats – a continuous process in a continuously changing environment. 20-25. September 2015, Primošten, Croatia.

- Nikolina Kuharić i Jana Bedek sudjelovale na Skupu speleologa Hrvatske, Ogulin, 20. - 22. 11. 2015

-predavanja: N. Kuharić, T. Marjanac: Dinamika rasta kristala kalcita na primjeru sige s lokacije Dupci, Omiška dinara. Skup speleologa Hrvatske, Ogulin, 20. - 22. 11. 2015.

Jana Bedek, Helena Bilandžija & Branko Jalžić: Podzemna fauna Ogulina – potencijal za edukativni centar Hrvatske. Skup speleologa Hrvatske, Ogulin, 20. - 22. 11. 2015.

- Nikolina Kuharić sudjelovala na 23. međunarodna škola krša „Classical karst“. Caves - Exploration and Studies, Postojna, Slovenija) 15.6.-20.6.2015.

- poster: N. Kuharić, T. Marjanac: Dynamics of calcite crystal growth in a Dubci site speleothem, Dalmatia, Croatia (23. međunarodna škola krša „Classical karst“. Caves - Exploration and Studies, Postojna, Slovenija) 15.6.-20.6.2015.

PUBLIKACIJE

- Antić D. Ž., Dražina T., Rađa T., Tomić V. T., Makarov S.E., 2015: Review of the family Anthogonidae (Diplopoda, Chordeumatida), with descriptions of three new species from the Balkan Peninsula. *Zootaxa* 3948 (2): 151–181.
- Dražina T., Čuković T., Bregović, P., Jalžić B., 2015: Zaštitom tankovratića (*Leptodirus hochenwartii* Schmidt, 1832) do zaštite podzemlja. *Subterranea Croatica* 18: 38-44.
- Lukić M., Porco D., Bedos A., Deharveng L., 2015: The puzzling distribution of *Heteromurus (Verhoeffiella) absoloni* Kseneman, 1938 (Collembola: Entomobryidae: Heteromurinae) resolved: detailed redescription of the nominal species and description of a new species from Catalonia (Spain).
- Bregović, P., Delić, T., Jalžić, B., 2015: Doprinos poznavanju rijetke faune podzemnih kornjaša Biokova i ponovno istraživanje Pretnerove jame. *Subterranea Croatica* 13/19(2): 40-49.
- Bregović, P., Zgmajster, M., 2015: Differences and similarities in drivers of species richness between subterranean Carabidae and Cholevidae in the Dinarides (SE Europe). 17th European Carabidologist Meeting, Learning about carabid habits and habitats – a continuous process in a continuously changing environment. 20-25. September 2015, Primošten, Croatia. Book of Abstract (ed. by L. Šerić Jelaska and S. D. Jelaska), Croatian Ecological Society, Zagreb: 24.
- Stoev, P., Akkari, N., Komerički, A., Edgecombe, G., Bonato, L., 2015: At the end of the rope: *Geophilus hadesi* sp. n. – the world's deepest cave-dwelling centipede (Chilopoda, Geophilomorpha, Geophilidae). *ZooKeys* 510, 95–114.
- William R. Jeffery, Li Ma, Amy Parkhurst, Helena Bilandžija, 2015: Pigment Regression and Albinism in *Astyanax* Cavefish. Chapter in book: *Biology and Evolution of the Mexican Cavefish*, Publisher: Elsevier, Editors: Alex C. Keene, Masato Yoshizawa, Suzanne E. McGaugh, pp.155-175
- Hamidović, D., Kipson, M., Fressel, N., Presetnik, P., Corben, C., Puechmaille, S., Glover, A., Barlow, K., Schofield, H., Rnjak, D., 2015: Pregled stanja istraženosti faune šišmiša šireg područja Nacionalnog parka „Krka“, Zbornik sažetaka, Znanstveno-stručni skup “Vizija i izazovi upravljanja zaštićenim područjima prirode u RH: aktivna zaštita i održivo upravljanje u Nacionalnom parku ‘Krka’”, 28. rujna – 3. listopada 2015., Šibenik: 40-41.

SUDJELOVANJE NA MANIFESTACIJAMA

- Znanstveni kvart u sklopu Interlibera od 10. do 15.11.2015. na Zagrebačkom Velesajmu - interaktivna radionica. Sudjelovali su Mateja Jagić, Dajana Hmura, Kristijan Cindrić, Ana Komerički, Petra Novina i Ivana Mišerić.
- Znanstveni piknik 11. i 12.12. 2015. na Velesajmu. Sudjelovali su Mateja Jagić, Ana Komerički i Nikolina Kuharić iz HBSD-a, Hrvoje Višići i Petra Novina iz BIUS-a i Petar Crnčan s HPM-a pomogli na štandu.
- Sastanak za Katastar speleoloških objekata RH u Perušiću 30.05.2015. Sudjelovala je Tamara Mihoci.
- Radionice i predavanja u sklopu projekta Biospeleološka istraživanja Židovskih jama – NATURA 2000 područje u Općini Gornja Stubica 29.04.2015. Sudjelovale su Tamara Čuković, Marta Malenica, Marinko Malenica i Anđela Ćukušić.
- Noć biologije na Prirodoslovno matematičkom fakultetu u Zagrebu 10.04.2015.. Sudjelovali: Mateja Jagić, Kristijan Cindrić, Nikolina Kuharić.
- Dani otvorenih vrata udruga, 28. i 30.05.2015. HBSD je otvorio vrata svojih prostorija zainteresiranoj javnosti i prezentirao svoje aktivnosti. Sudjelovali: Martina Pavlek, Petra Kutleša.
- Međunarodna noć šišmiša, 29.08.2015, PD-Glavica u organizaciji Parka prirode Medvednica i Zagrebački zoološki vrt; sudjelovala Petra Žvorc

PREDAVANJA (POPULARIZACIJA BIOSPELEOLOGJE)

- Speleološka škola SK Ozren Lukić, Zagreb, 23.04.2015. - predavanje Biospeleologija držala Ana Komerički
- Speleološka škola SU Estavela, Kastav, 21.05.2015. – predavanje Biospeleologija držala Ana Komerički
- Speleološka škola SO HPD Željezničar, Zagreb, 13.04.2015. – predavanje Biospeleologija i Klima podzemlja držala Anđela Ćukušić

- Helena Bilandžija održala predavanje studentima biologije iz "Honors programa" Sveučilišta u Marylandu
- Helena Bilandžija održala predavanje studentima i profesorima na American University, Washington DC

OSTALO

- Izrađena E-biblioteka Društva s 1017 unosa literature koja je dostupna svim članovima Društva, ustanovljen Pravilnik korištenja biblioteke i e-biblioteke
- Otvorenje Prirodoslovnog muzeja u Metkoviću - sudjelovao u izradi postava Branko Jalžić
- Rad na postavu Biospeleološkog muzeja Vjetrenica - sudjelovao: Branko Jalžić
- HBSD dostavio primjedbe na Studiju Glavne ocjene prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu HE Ombla Upravnom odjelu za zaštitu okoliša i prirode Dubrovačko-neretvanske županije kojima se ocjenjuje kako se izgradnjom podzemne hidroelektrane ne mogu isključiti negativni učinci na ciljne vrste i stanište 8310 u sklopu ekološke mreže Paleoombla - Ombla te da je navedeni zahvat neprihvatljiv. Komentari na Studiju proslijeđeni su i nadležnim Ministarstvima, Vladi, hrvatskim predstavnicima u Europskom parlamentu, SIBIOS-u (International Society for Subterranean Biology), IUCN-u (International Union for Conservation of Nature) te brojnim drugim međunarodnim organizacijama te znanstvenoj i stručnoj javnosti. Međunarodna znanstvena zajednica slanjem otvorenih pisama Vladi pružila je potporu naporima u zaštiti i očuvanju ovog svjetski značajnog lokaliteta. <http://www.hbsd.hr/News20150524.html>
- Izložba fotografija povodom "Noći knjige" u organizaciji Gradske knjižnice "Ivan Goran Kovačić" i Speleološkog društva Karlovac pod nazivom: "Svijet podzemlja" 23.04.2015. sudjelovao Tin Rožman

OBRANA DOKTORATA:

- Martina Pavlek: Mechanisms of satellite DNA sequence dynamics in complex genomes. 10.4.2015. Institut Ruđer Bošković, Zagreb

OBRANA DIPLOMSKOG:

- Dino Grozić: Sedimentološke i geokemijske značajke recentnih sedimenata jezera Kuti (delta rijeke Neretve). 27.2.2014. Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geološki odsjek
- Nikolina Kuharić: Dinamika rasta kristala kalcita u sigovinama. 27.2.2014. Sveučilište u Zagrebu, Prirodoslovno-matematički fakultet, Geološki odsjek

NAGRADE:

- Martina Pavlek dobila Godišnju nagradu Društva sveučilišnih nastavnika i drugih znanstvenika u Zagrebu za 2015. godinu
- Kristijan Cindrić dobio stipendiju EDEN za summer internship na Sveučilistu u Marylandu

Tamara Čuković
Tajnica HBSD-a